

Ordene og de Handlinger, som det ærede Medlem daglig udøver her i dette Ting sammen med sine Partifæller.

Det ærede Medlem Hr. Fraenkel sluttede sine Betragtninger med en Opfordring til Rigsdagen om at faa afholdt et lukket Møde, for at man kunde drøfte og eventuelt tage Beslutning om, paa hvilken Maade vi kunde kolonisere. Det er naturligvis ogsaa en Art Erhvervsvirksomhed at eksportere Mennesker, men det er dog et overmaade fattigt Bidrag at give til Løsningen af den forhaandenværende Krise: at bede Rigsdagen træde sammen til en Drøftelse af Eksport af Mennesker i Stedet for at gøre det muligt for vor Industri at hævde sig paa det danske Marked, eventuelt ogsaa paa det udenlandske ved at sætte den i Stand til at eksportere de Varer, vi kan producere. Jeg vil paa ingen Maade sige, at det altid er af det onde, at unge danske Mænd og Kvinder, navnlig unge Mænd, rejser til Udlandet — mange flere, end Tilfældet er, burde i deres unge Aar rejse ud og se, hvorledes Mennesker færdes andre Steder, hvorledes Sæd og Skik er der, thi de vilde lære meget deraf og hente megen Nytte for deres fremtidige Virksomhed —, men at gaa til en regulær Eksport af Mennesker, en Kolonisering et eller andet Sted ude i Ødemarken synes mig at være meget trist. Jeg vilde meget hellere, om det ærede Medlem drog Omsorg for, at Regeringen for Alvor drøftede med sig selv og med det konservative Folkeparti, ja med hele Rigsdagen Foranstaltninger, der kunde tjene til, at vi bevarede Mændene her i Landet, dem, som bør bevares her, at vi kunde faa Arbejdsløsheden hævet og faa Arbejdet i Gang, thi deri ligger Nationens Fremtid. Nationens Fremtid ligger ikke i Eksport af Mennesker, men i, at vi kan bevare Menneskene her i Landet, bevare Arbejdet for dem. Den Tingenes Tilstand, vi har haft baade i 1921 og ogsaa i 1922, med Titusinder og atter Titusinder af arbejdsløse, er uholdbar, ikke blot fordi det i Længden er uoverkommeligt at holde en saa stor arbejdsløs Skare oppe, men fordi det moralsk er i allerhøjeste Grad fordærveligt for disse arbejdsløse, som i de fleste Tilfælde er fuldkommen uskyldige i, at de er kommet ud i den Stilling, de gaar i, og er ude af Stand til at foretage sig noget til Ændring af deres ulykkelige Forhold; de har kun dette ene: at bede om offentlig Understøttelse — og desværre nægtes den dem i mange Tilfælde. Dette er en Tilstand, som et Samfund som vort, der priser sig af i kulturel Henseende at være blandt

de højeststaaende i Verden, ikke i Længden kan taale, og derfor skal min Appel til Regeringen ikke være den at sammenkalde Rigsdagen til et lukket Møde for at drøfte Eksporten af Mennesker, men at Regeringen alvorligt vil overveje, hvilke Muligheder der er for at faa Menneskene anbragt ved det produktive Arbejde.

Fraenkel: I et Afsnit af sin Tale berørte det ærede Medlem Hr. Hauge Reformen af Udenrigsministeriet, som efter hans Mening havde kostet for meget. Og da det ærede Medlem dermed slutter sig til enkelte andre, som har sigtet i samme Retning, er det en Foranledning for mig til at tage Ordet. De Herrer, der retter dette Angreb paa Reformen, gør det paa et i høj Grad mekanisk Grundlag og derfor ogsaa paa et meget let Grundlag. De paa-viser, at Udenrigsministeriet før Krigen kun brugte 1 Mill. Kr. Det forekom mig, at det ærede Medlem sagde, at det nu brugte 8 Mill. Kr.; men maaske har jeg ikke hørt rigtigt, jeg kan ikke faa det til mere end 5,1 Mill., nøjagtigt 5 123 316 Kr.; imidlertid, det er dog ikke derpaa, det kommer mig saa meget an. Det er klart, at der før Krigen blev bevilget meget for lidt til Udenrigsministeriet. Der vistes en Knebenhed overfor dette Ministerium, som delvis beroede paa manglende Forstaaelse af dets Opgaver og under alle Omstændigheder medførte, at Udenrigsministeriet kom i overordentlig pinlige Situationer, ja, undertiden gled ud i Situationer, om hvilke man kunde bruge et endnu kedeligere Udtryk. Saaledes skulde et Ministerium ikke gerne være stillet. Dette ser jeg imidlertid bort fra. Jeg lægger Hovedvægten paa, at Ministeriets Opgaver er overordentlig stærkt udvidet. Dets Tyngdepunkt er forlangt forlagt over i Arbejdet for det økonomiske Liv her i Landet. Jeg gør ærede Herrer, som maatte kritisere paa det angivne Grundlag, opmærksom paa, at det vil være fuldstændig umuligt at udtale nogen Døm over, hvorvidt disse Penge er givet godt eller daarligt ud, før der er gaaet allermindst 5 Aar, efter at Ministeriet har udfoldet sig paa Grundlag af den nye Reform. En Reform gennemfører sig som bekendt ikke selv. Der skal Mennesker til, og der fremkommer Brydninger, inden de rette Mennesker findes frem og finder ind paa de rigtige Pladser. Jeg vil anse det for fuldkommen umuligt, ogsaa for et Medlem af Regeringen, før der er gaaet en 5 Aars Tid, at sige noget om, hvorvidt Pengene er godt eller slet anvendt.